

o »této vládě«, o »měšťáckém militarismu«, než rozsudek dospívá k případnému závěru, že obžalovaný měl při tom na mysli vládu republikánskou, totiž dnešní ústavní formu vlády ve státě Československém vůbec, nikoli snad pouze jeho vládu v nynějším jejím přechodném složení, a že jeho projev směřoval také proti branné moci Československé republiky. Námitka zmateční stížnosti, že to, co mluvil obžalovaný, hlásá, zejména v časopisech strany, beztrestně program komunistické strany, postrádá všeho podkladu a oprávnění již proto, že zejména i tu vychází zmateční stížnost z nesprávného předpokladu (§ 288 čís. 3 tr. ř.), že výrok obžalovaného zněl nikoli tak, jak jej zjišťuje rozsudek, nýbrž jak je uveden ve stížnosti, v čemž však jest, jak shora naznačeno, podstatný rozdíl.

Námitka, kterou napadá zmateční stížnost rozsudkový výrok, jímž byla táž slova obžalovaného podřaděna skutkové podstatě přečinu podle §u 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky, není však vůbec provedena způsobem, který by vyhovoval zákonu (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Skutkovou podstatu uvedeného přečinu neshledal nalézací soud v tom, že obžalovaný mluvil o válce, která v dohledné době přijíti musí, nýbrž podle výslovného závěru rozsudkového v tom, že předpovídal, že v oné válce, která v dohledné době musí přijíti, bude se dělnická, najmě komunistická mládež chovati způsobem, jím uvedeným, že totiž, půjde-li do války, nebude hájiti zájmy »této vlády« (ve smyslu shora dle rozsudku nastíněném), nýbrž jen zájmy dělnické třídy. Nalézací soud vším právem shledal tuto zprávu, předpověď obžalovaného, byť snad s výjimkou komunisticky smýšlejících živlů, ohledně všech ostatních vrstev dělnické třídy nepravdivou a takovou, že ani obžalovaný neměl dostatečných důvodů, pokládati ji za pravdivou. Z hořejších podrobných úvah pak je již dostatečně zjevnou i správnost rozsudkového výroku, podle něhož obžalovaný sdělováním oné zprávy, předpovědí, poškozoval bezpečnost státu. Učinil tak podle výslovného zjištění rozsudkového, jež při nejmenším výslovně nenapadá ani zmateční stížnost, vědomě, takže nalézací soud právem shledal v jeho výroku i subjektivní skutkovou podstatu řečeného přečinu.

Čís. 2244.

Zodpovědnosti za uveřejnění článku trestného obsahu jest redaktor s hlediska zanedbání povinné péče (článek III. čís. 1 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák., § 42 zák. na ochranu republiky) prost, když ani osobním čtením článku a pečlivými úvahami o celém jeho obsahu nemohl poznati protiprávní smysl, směr a dosah myšlenek článkem projevených a shledati tak v článku protiprávní útok na právní statek zákonem chráněný. Propuštění článku censurou o sobě nestačí.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1926, Zm I 622/25.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 20. července 1925, jímž byl obžalovaný sprostěn podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin a pro přestupek podle čís. 1

článek III. zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák., pokud se týče podle §u 42 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Podle rozhodovacích důvodů měl nalézací soud za to, že jest se mu podle obsahu obžaloby (protože obžaloba vinila obžalovaného z přečinu a přestupku zanedbání povinné péče) zabývati toliko subjektivní stránkou viny obžalovaného, to jest (jak z dalšího obsahu rozhodovacích důvodů vyplývá), otázkou, zda obžalovaný zanedbal onu pozornost, při jejíž povinném užití nebyl by býval trestný obsah pojat do tiskopisu. Stanovisko to jest nesprávné. Přečin a přestupek zanedbání povinné péče předpokládají, že obsah tiskopisu zakládá (objektivně) skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu a že tento zločin nebo přečin nemůže se pachateli přičítati podle obecných zásad trestního zákona. Aniž byly tyto předpoklady zjištěny, uvažuje napadený rozsudek o závažném skutku toliko s hlediska zákona, k němuž poukazovala obžaloba, a omezuje se na zjištění, že článek, jehož uveřejnění v časopise, obžalovaným redigovaném, jest předmětem obžaloby, prošel bez závady censurou státních zastupitelstev v Praze a Chebu, když byl uveřejněn v periodických tiskopisech »D. L.« a »D-er L.«. Vycházeje tak ze skutkového děje neúplně zjištěného sprostňuje napadený rozsudek obžalovaného z obžaloby pro zanedbání povinné péče z důvodů, že povinnost redaktorova, pečovati o obsah tiskopisu, musí míti své přirozené meze, to jest že redaktor činí své povinnosti zadost, předpokládá-li, že se články, které do listu přijímá, nemohou přičítati státním zákonům, když tyto články byly již uveřejněny v jiných časopisech a nedoznaly pozastavení žádným z úřadů censurou tiskopisů pověřených, neboť nelze prý na redaktorovi požadovati, by zkoumal obsah tiskopisu svědomitěji a pečlivěji, než censurní úřad.

Právem napadá zmateční stížnost veřejného obžalobce tyto důvody námitkou, že jsou právně pochybeny a zejména příčí se zásadě §u 3 (233) tr. zák., že zodpovědnosti za trestný čin nezbavuje neznalost trestního zákona, tedy ani právní omyl, vztahující se k ustanovení tohoto zákona. Podle §u 487 tr. ř. jest předpokladem zabavení tiskopisu netoliko, že obsah zakládá skutkovou podstatu trestného činu, nýbrž i, že tiskopis jest pro jeho obsah stíhatí v zájmu veřejném. Pro nedostatek veřejného zájmu může od zabavení býti upuštěno, třebaže tiskopis má obsah trestný. Skutečnost, že tiskopis nebyl zabaven, není proto zárukou, že censurní úřady shledaly tiskopis nezávadným, pokud se týče měly za to, že v jeho obsahu nelze shledati trestný čin. Než, nehledíc ani k tomu, neosvědčuje redaktor předepsané mu pozornosti, nečetl-li článek sám před uveřejněním a neuvažoval-li sám o případné jeho protiprávní povaze. Naopak náleží mu, by sám článek přečetl, zkoumal, jaký je smysl, směr a dosah myšlenek článkem projevených a uvažoval o tom, není-li jím útoženo na některý právní statek způsobem v zákoně stíhaným. Redaktor nebyl by zodpovědnosti prost ani s hlediska dotčeného

ustanovení obecného trestního zákona, tím méně s hlediska zanedbání povinné péče, kdyby smysl, směr a dosah článku správně poznal a toliko následkem nesprávného výkladu příslušných ustanovení hmotného zákona, tudíž z neznalosti zákona mylně předpokládal, že přes tento smysl, směr a obsah není článkem naplněna skutková podstata zločinu nebo přečinu, neboli (by se mluvilo slovy prvé stolice) že se článek nepřičí státním zákonům. Zodpovědnosti za uveřejnění článku trestného obsahu byl by redaktor s hlediska zákona, stíhajícího zanedbání povinné péče, přest výhradně tehdy, kdyby ani osobním čtením článku a pečlivými úvahami o celém jeho obsahu nebyl mohl poznati protiprávní smysl, směr a dosah myšlenek, článkem projevených, a shledati tak v článku protiprávní útok na právní statek zákonem chráněný. Že tomu tak bylo u obžalovaného, nalézací soud nezjišťuje. Sprostil-li přes to obžalovaného z obžaloby, spočívá tento výrok na nesprávném použití zákona, obzvláště co do pojmu zanedbání povinné péče a co do významu, správněji bezvýznamnosti neznalosti zákona. Bylo proto z důvodu čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. stížnosti vyhověti a podle Šu 288 čís. 1 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 2245.

Pro pojem »Isti« (§ 96 tr. zák.) se vyžaduje pouze, by únos byl tajen před osobou oprávněnou. V případech únosu, k nimž dochází s přivolením unesené osoby, však na úkor práva třetích osob, stačí, byl-li únos proveden bez vědomí oprávněné osoby; není třeba zvláštních úskoků.

Oprávněnou osobou jest i matka-vdova.

Požadavek »manželství« (§ 463 tr. zák.) nemůže nahraditi pouhé skutečné spoluzití dvou osob různého pohlaví ve společné domácnosti.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1926, Zm I 770/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 1. října 1925, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem únosu podle Šu 96 tr. zák. a přestupkem krádeže podle Šu 460 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Ke skutkové podstatě zločinu veřejného násilí únosem podle Šu 96 tr. zák., z něhož obžalovaný viněn jest veřejnou obžalobou proto, že v květnu 1925 v H. nezletilou Marii S-ovou její matce, vdově Františce S-ové, tedy dítě rodičům, Isti unesl, vyžaduje se, pokud jde o pojem Isti, pouze, by únos byl tajen před osobou oprávněnou, a stačí, v oněch případech únosu, k nimž dochází s přivolením unesené osoby, však na úkor práva třetích osob, byl-li únos proveden bez vědomí oprávněné osoby, zvláštních úskoků k pojmu »Isti« v případech únosu tohoto druhu netřeba. S hlediska tohoto právního názoru jevil se nalézacímu soudu právem zbytečným důkaz, navržený při hlavním přelíčení obhájcem obža-